

geestelijken
Heiligen
gezien;
haar
prikkel
en in
e en
Hiearchie,
op kwam,
protest, de
aan, groeide
s langzaam
schen, als
regel en
an lieverlede
toen drong
s kerkelijke
inrichting,
et kerkelijk
een huis of
f het heeft,
n heillooze
archie onbe-
god allengs
lijke kwaad
in het leven
ede, en toen
it en klacht
deed op deze
le Hiearchie
s verhoeder-
ig te zien,
tastend, elk
at wijs dan
dibaren toen
ban, die
door zich
l van Gods
k, gelijk te
hier in Am-
st, wilde men
des Heeren
gebrekkige
den dit niet
Kerk voor
len dat de
ter oorzaak
ord, bemoeit
niet, mocht
gebetenheid
een weer-
sten, dat ze,
neet al onze
voorhand.
heft de Kerk
ter voor
en in de Syno-
geen door-
dicht geacht,
n einde toe
ierarchie in
t en princing
n de
ormeerde
niet langer
zijn wortel
archie was
de eer van
g openbaar
kerkeraad
toen
formatie der
archie af-
daan.
d toch niet
aar hebben
enen. Door
en we saam
Door een
n we naam
terk geeno-
archie het
e. Aan
niet jaar
naar op heel
ant. In het
e onze Kerk
in de
mag ze niet
moet ze de
levenseel-
al wat van
lande open-
k van Am-
ran de Kerk
ter Synodale
ten tot des
is nu. Wie
e. Maar in
oord en in
niet rusten,
aakt, om al
een geheel
te brengen,
maat te be-
on.
loekt daarom
het land, om
ere van Ko-
worden, en
ge Kerkver-
ge in ons
het nog de
is zulk een
nenkomsten
u dit de be-
nen besluten.
rden en met
ans zeer ge-
wilden we
maar willen
te rusten,
hische strik-
e hemelse
stfeest toe-
onzen God
s komen.
en opkomen
s. Het kan
a voor eigen
en dorpen.
lammaaloth,
nen, dat de
id aan Jesus
vraaggeest!
s land van
e doen we-
ren roepen
publiek is

gemaakt, zegt u duidelijk, wat in de bijzon-
derheden van dit Congres u belangstelling kan
inboezemen. Vergunt ons daarheen dan te ver-
wijzen.
Maar geve de Gereformeerde Gezindheid
dan ook alom in den lande, op onze roepstem
een helderen weerklank.
Komt naar de hoofdstads uws lands, man-
nen broeders! Als broeders saam in één be-
lijden verreed, en als mannen door God vaar-
dig gemaakt tot belijden en tot handelen.
Heiligt u voor onze samenkomst door veel
smeeking en veel verootmoediging voor het
aangezicht des Heeren.
Komt niet in hoogheid des harten, om wrake
over de Synodale Hiearchie uit te roepen,
maar in nederigen gemoede, wetende hoe licht
we weer alles konden verderven.
En zij het dan van den Koning aller konin-
gen afgebeden, dat Hij door zijn genade den
glans zijner zalige heerschappij weer over ons
doe opgaan, en dat het Hem believe ook dit
Congres genadiglijk voor de eere zijns Naams
te gebruiken.
De Kerkeraad van Amsterdam,
B. VAN SCHULVEN, Praeses.
D. J. KARSSEN, Scriba.
Amsterdam, 3 Jan. 1887.
Voor de „Genoodigden” is hieraan on-
derstaand schrijven toegevoegd:
Waarde Broeder!
Onder toezending van bijgaanden Oproe-
pingsbrief, komen we ook u vragen, of Gij
als Genoodigde het Congres wilt komen bij-
wonen.
Gij hebt dan bij een der Boekhandelaren,
die in onze advertentie zijn aangegeven, een
Toegangskaart van roode kleur te koop tegen
den prijs van f 1, ten einde de kosten van
het Congres te helpen dekken.
De Boekhandelaar zal daartoe deze Uitnoo-
ding behoeven te zien.
Tot het noodigen van enkelen uit iedere
plaats moesten we wel overgaan, opdat niet
eenige honderden broeders uit Amsterdam alle
beschikbare ruimte zouden innemen, maar heel
het land vertegenwoordigd kon zijn.
Om deze reden hebben dan ook alleen de
Genoodigden, zonder verloop van het Bureau,
toegang tot de Sectien, zullen er voor hen
plaatsen gereserveerd zijn, en hebben zij stem
en recht van advies.
Wees daarom zoo goed per ommekeer
aan den heer Jb. van Oversteeg, Keizersgracht
162, te melden, of wij Uwe komst mogen
tegen zien.
Alsmede of Gij verlangt dat wij voor logies
voor U zullen zorgen. En zoo ja, of Ge dit
gratis verlangt, of tegen betaling.
Alle verdere inlichtingen vindt Gij in het
boekje dat aan het Toegangskaartje vast zit.
Het Comité,
P. VAN SON,
H. W. VAN LOON,
A. KUYPER,
F. L. RUTGERS,
S. J. SEEFAT,
W. H. VAN SCHAIK.
Amsterdam, 4 Januari 1887.
Voor de „Genoodigden” zijn dan een apart
soort Toegangskaart van roode kleur,
insgelijks ad f 1, verkrijgbaar gesteld. Nie-
mand, zelfs niet de leden van het Bureau,
komen er gratis, daar zulk een Congres on-
gelooft veel kost en al zijn onkosten uit
de gelden der toegangskaarten bestrijden
moet.
Genoodigd zijn niet diegenen aan wie men
met deze noodiging zeker blijk van eere of
dank of vertrouwen of waardeering wilde
geven, zoodat de niet-genoodigden eenigs-
zins achter zouden staan.
Neen, „genoodigd” zijn alleen diegenen,
die op eenige wijze aan de voorbereiding
voor het Congres hebben deelgenomen, en
zich bereid hadden verklaard, om in de
plaats hunner woning er zich eenige moeite
voor te geven.
Eigenlijk dus alleen de correspondenten.
Maar overmits men den naam correspon-
dent alleen van een vaste Vereniging
kan gebruiken, heeft men voor het Congres
deze broeders slechts Genoodigden ge-
noemd.
Uit verreweg de meeste plaatsen is dan
ook slechts één broeder genoodigd en slechts
uit grotere plaatsen twee of drie.
Het gezamenlijk aantal Genoodigden be-
draagt niet meer dan 600.
Meer kon niet, omdat al de Sectie-lokalen
weinig meer plaats opveeren, en toch nog
ook enkele niet-genoodigden in de Sectien
zullen moeten worden toegelaten.
Mochten er echter dorpen zijn, waaruit
nog niemand genoodigd is, dan haast men
zich om terstond een uitnodiging aan te
vragen bij den heer Jb. van Oversteeg, Kei-
zersgracht 162, Amsterdam. Zie de adver-
tentie.
De kennisgeving door den Kerkeraad
van Amsterdam aan den Koning opge-
zonden luidt aldus:
Met twee Bijlagen.
Aan Zijne Majesteit den Koning!
Geven met den hoogsten eerbied te kennen
Opzieners en Armverzorgers der Gemeente
onzer Heeren Jesu Christi te Amsterdam, dat
zij tot den 4 Januari jongstleden ongenie-
derd als Kerkeraad het bestuur over de ge-
reformeerde gezindheid te deze stede hebben
uitgeoefend;
dat zij hierin echter op dien dag zijn ge-
stoord geworden door een geheel willekeurige
ingrijping van het Classicaal Bestuur van Am-
sterdam, ter oorzaak van hun plichtmatig po-
gen om de Kerk van Amsterdam het onder-
scheidend kenmerk van hare stichting, hetwelk
gelegen is in hare Gereformeerde Belijdenis,
niet te doen verliezen;
dat zich hieruit een langere Kerkelijke
procedure heeft ontwikkeld, die getuigt in
met een beslissing van de Algemeene Synode
van het Hervormd Kerkgenootschap, waarbij
op allen, die 14 December 1885 geacht wier-
den voor zekere wijzigingen in het Beheers-
reglement te hebben gestemd, Kerkelijke pro-
scriptie wordt toegepast;
dat dientengevolge moest overwogen worden,
of de Kerkeraad zich op die wijze duurzaam
mocht laten storen in de taak, die hem door
zijn Koning, Jesus Christus, is opgedragen;
welke overweging op de gronden in Bijlage I
uitgezet, hem geleid heeft tot de overtuig-

ing, dat deze proscriptie aan de getroffen
geen recht geeft, om hun ambt te verlaten;
dat hij zich in dien stand der zaken gewend
heeft tot Gemachtigden der Gemeente, als die,
lang vóór deze storm plaats greep, door de
stemgerechtigden tot hare vertegenwoordigers
bij den Kerkeraad, opzettelijk en uitallend
voor de besetting der ambten, gekozen waren;
dat nu ook van deze Gemachtigden der Ge-
meente de groote meerderheid (t. w. ruim 200
van de omstreeks 270 feitelijk fungerenden)
verklaard heeft de Opzieners en Armverzor-
gers, op wie de proscriptie door de Algemeene
Synode is toegepast, nog steeds en bij voort-
durende als Opzieners en Armverzorgers der
Gemeente te erkennen en te begeren;
en dat de Kerkeraad derhalve op de geeste-
lijke gronden in Bijlage I uiteengezet, en zich
steunende op deze uitspraak der Gemachtigden
van de Gemeente, besloten heeft in de vervul-
ling van zijn taak voort te varen;
dat hij dit echter niet kan blijven doen
onder de laatste getuigenissen hebbende Kerken-
orde, en dat hij uit dien hoofde nogmaals ge-
bruik heeft gemaakt van zijn onbetwistbare
bevoegdheid, om van Statuut te veranderen;
dat toch de Gereformeerde gezindheid te
deze stede reeds in 1878 op grond van de
dusgenaamde Confessio Belgica en den Heidel-
berghschen Catechismus als eene zelfstandige,
plaatselijke Kerk onder een eigen consistente
geconstitueerd was en als Nederduitsehe Ge-
reformeerde Kerk van Amsterdam aanvankelijk
geleefd heeft, onder de Kerkenordening van
de Nederduitsehe Gereformeerde Kerken, gelijk
die vastgesteld was op de Nationale Synode te
Gravenhage, gehouden in Juni 1836 en daarna
eenigzins gewijzigd is door de Nationale
Synode te Dordrecht in de jaren 1848/49
gehouden, welke wijzigingen ook door de
Kerk te deze stede aanvaard en uitgevoerd zijn;
dat deze Kerk, ook nadat de Gereformeerde
religie had opgehouden Staatreligie te zijn,
onder die Kerkenordening is gebleven tot aan
het jaar 1816, doch tengevolge van bemoei-
ingen der toenmalige regering zij sinds dien
tijd feitelijk is bestuurd geworden overeen-
komstig het Algemeen Reglement voor het
Bestuur der Hervormde Kerk in het Konink-
rijk der Nederlanden, gearresteerd bij K. B.
van den 7den Januari 1816, No. 1, welk re-
glement sedert dien tijd menigvuldige, bij de
Regering bekende, wijzigingen heeft onder-
gaan;
dat tegen de invoering van deze nieuwe
Kerkenorde reeds in 1816 door hem op de
Classis van Amsterdam ten ernstigste is ge-
protesteerd, maar dat voortzetting van dit pro-
test hem destijds onmogelijk is gemaakt door
de rescriptie van den Commissaris-Generaal
Repelaar van Driel, dd. 28 Maart 1816, waarbij
een nogmaals samenkomen van de „voormalige”
Classis van Amsterdam afgesneden werd;
dat hij sinds, nog altoos hopen, dat zijne
angstige voorgevoelens zouden beschaamd en
het belijdend karakter der Kerk niet zou aan-
getast worden, zich een tijdlang in dezen to-
stand heeft geschild;
maar dat hij thans ontwarende, hoe door
langer onder deze Kerkenorde te blijven, de
Gereformeerde Kerk haar Gereformeerde karak-
ter ten eenmale verliezen en dus zich zelve
als stichting vernietigen zou, onder instemming
van de meerderheid der Gemachtigden, besloten
heeft, om krachtens zijne oorspronkelijke, hem
nimmer ontnomen bevoegdheid, zijn plaats-
lijke Kerkgenootschap opnieuw te regelen en
daartoe voor wat zijne Kerk aangaat, aan de
sinds 1816 feitelijk hier toegepaste Kerkenorde
alle verbindende kracht te ontnemen, en alnu
voor zijne Kerk, die alzooh hiernede den naam
van Nederduitsehe Hervormde Gemeente af-
legt en dien van Nederduitsehe Gereformeerde
Kerk weer aanneemt, opnieuw in te voeren de
bepalingen, die in haar belijdenis geworteld
en historisch uit haar eigen leven ontwikkeld
waren, en tot 1816 hier golden; bepalingen die
te vinden zijn in het Groot Placaatboek Deel
III fol. 464, en dat wel behoudens eenige, door
den veranderden staatkundigen toestand van
zelf ontsane wijzigingen, welke wijzigingen bij
ter voldoening aan Art. 1 van de wet van 10
September 1853 (Stb. no. 102), de eer heeft
in Bijlage II aan Uwe Majesteit over te leggen.
t Welk doende,
Uwer Majesteits getrouwe onderdanen,
Opzieners en Armverzorgers van de
Nederduitsehe Gereformeerde Kerk te
Amsterdam:
(w. g.) P. VAN SON, Praeses.
H. W. VAN LOON, Scriba.
Amsterdam, 18 December 1886.
Bijlage I was een gewaarmerkt exemplaar
van „Afwerping”
Bijlage II was een gewaarmerkt exemplaar
van de Dordse Kerkenordening.
Men leest in de Hervorming over het
jongste bedrijf der Gereformeerden in de
hoofdstad o. m. dit:
Op de houding, die zij thans aannemen,
valt overigens al zeer weinig aan te merken.
In de laatste nummers van de Beraut zijn de
kolommen niet meer zoo vol bitterheden, als
het blad tot voor het eindvonniss over zijne
tegenstanders uitgoot. De toon is waardig,
ernstig, hoopvol, en getuigt van het besef, dat
voor de partij de tijden, die thans komen, van
het hoogste gewicht zijn.
Den 17den Jan. en volgende dagen is een
congres der gereformeerden uit heel het land
aangekondigd. Het is te verwachten, dat daar
maatregelen zullen genomen worden, om de
uitgetreden „kerken” en de „doleerende”, die
zeker ook op andere plaatsen zullen optreden,
met de Amsterdamsche in kerkelijk verband te
brengen.
Het wachtwoord is gegeven, dat niemand
het voorbeeld van den heer Elout volge, door
zijn lidmaatschap op te zeggen. De bedoeling
is dus eene kerk binnen de grenzen van het
bestaande kerkgenootschap te vormen.
Of dit met een ander doel geschiedt, dan
om de rechten op de kerkgerechten te kun-
nen doen gelden, is ons niet duidelijk. Of
echter de besturen der Ned. Hervormde ge-
meenten dit zullen dulden, en de gereformeer-
den, aldus opgedruide, als leden der kerk zul-
len blijven erkennen, is, althans wat Amsterdam
betreft, reeds geen vraag meer. De Algemeene
Kerkeraad toch heeft reeds bericht, dat aan-
sluiting bij de Ned. Gereformeerde Kerk zal
aangemerkt worden als een feitelijk breken
met het lidmaatschap. t Zal intusschen niet
gemakkelijk zijn het oog op al de overtreders
der kerkelijke reglementen te houden.
De gereformeerden zullen dus óf gedwongen
of vrijwillig van de stemmen zich onthou-
den, die ter aanvulling van het kiescollege
moeten plaats hebben en, met het oog op de
tien vacante predikantsplaatsen, van bijzonder
gewicht zijn.

Welken invloed zal dit hebben op den uit-
slag der stemmingen?
Hierop tweeërlei:
Voor eerst zouden we de Hervorming wil-
len verzoeken ons niet langer het verdriet
aan te doen, om ons bedoelen te miskennen,
waar dit zoo helder en duidelijk mogelijk
is uitgesproken.
Althans wij zien geen kans duidelijker
dan we dit deden, te zeggen, waarom we
geen Separatie beoogen, doch Reformatie
bedoelen; niet om het goed, maar om de
leven de have —; om onze kerk die de onze
is en blijft, en waar geen duizend Synodale
bullen ons van scheiden kunnen.
En ten ander stemmen we aan de Hervorming
volkomen toe, dat reeds de vervul-
ling der tien vacaturen door het Syno-
daal Afdeelsbestuur tot aanmerkelijke
ongeligheden zal leiden.
De Gereformeerden stemmen natuurlijk
niet meer mede.
Noch in het Kiescollege, noch voor het
Kiescollege, en dat wel om de bondige
reden, dat zij met het Synodale Afdeels-
bestuur, dat zich Kerkeraad noemt, nu
niets meer uitstaande hebben.
Zij volgen hun Kerkeraad, en leven nu
gelukkig onder de Kerkenorde van 1619.
Hoe ter wereld zouden ze dan nu nog
meestemmen voor een geheel vreemd, in
hun kerk ingedragen radetwerk, en daar-
mee dit Synodale Afdeelsbestuur zedelijk
sterken?
Bij de Synodale stembus zullen dus de
Modernen en de Irenischen den strijd alle
hebben, zonderling bijgestaan door de Luthe-
anen, en enkele vrienden van de heeren
Krayenbelt c. s.
Nu zal natuurlijk geen Gereformeerde man
van karakter er ook maar in de verte aan
denken, om zich door een Synodaal Af-
deelsbestuur, dat hier de broeders afzette,
te laten beroepen.
Zich te laten kronen door de hand, die
nog druip van kerkelijk broederbloed, gaat
niet aan.
Het zullen dus tien Moderne of Irenische
predikanten moeten zijn.
En dat is nu het ontzettende, dat de
heeren Vos c. s., liever dan zich met hun
Gereformeerde broeders te verstaan, feite-
lijk de oorzaak zullen worden, dat er weer
Modernen beroepen worden.
Hoor voor zijn ze gewaarschuwd.
Maar de kalme van ziel ontrak hun, om
door te denken waarop het uitliep.
Zij hadden maar één cahemmar, en dat
waren „de Gereformeerde ouderlingen”
Welnu, van die zijn ze thans al.
Terecht vestigt de Hoop van deze week
de aandacht op het zoo droeve feit, dat
sommige Bedienaren des Woords, die nog
zoo kort geleden onbewimpeld voor hun
overtuiging omtrent het sondig karakter
der Synodale Hiearchie uitkwamen, thans
zich afslieven in Synodalen dienst, en er
zich toe leenen, om de broeders, met wie
ze eertijds saam verzelschaft waren, te ver-
volgen.
Meer bijzonder vestigt de Hoop de aan-
dacht op de droeve houding van Ds. De
Wilde van Schiedam.
Moet het iemand, die „Synodaal” gezind is,
ten slotte toch zwaar vallen, onophoudelijk
vergaderingen te moeten houden, om te onder-
zoeken, op welke wijze Gereformeerde Broeders
schuldig verklaard kunnen worden aan de over-
tredding van een artikel der Synodale rege-
menten, en dag en nacht te plagen met Cla-
sicale missiven, hoe veel te zwaar moet dit
aan Ds. De Wilde zijn, die 15 Juni 1884, open-
lijk in druk, aan de Classicaal Vergadering
van Rotterdam verklaarde, „dat de Synodale
Organisatie van 1816, noch in oorsprong, noch
in aard, noch in strekking met Gods Woord
en met het Gereformeerde Kerkrecht, in dat
Woord geworteld, overeenstemt.” „Dat al,
wat voor hooger Recht en Waarheid klopt,
zich moet opmaken, om die middelen te zo-
eken, waardoor de Gereformeerde Kerken weer
in een toestand te brengen zijn, die aan haren
aard en wezen past.” Ja, dat „daar de toestand,
als thans wordt doorleefd, in strijd is met het
Woord, en met het Gereformeerde Kerkrecht
in dat Woord geworteld, het de roeping is
der Gereformeerde Kerken, om zoo spoedig mo-
gelijk tot zuivere Organisatie te komen.”
Sterker nog. Ds. De Wilde heeft in 1884
en 1885 nog meer verklaard:
Voor Ds. De Wilde, die den 23sten Octo-
ber 1884, op een vergadering van afgevaardig-
den van Kerkeraden uit Kerken in het Classi-
caal ressort, te Rotterdam gehouden, mede
van oordeel was, dat de Organisatie van 1816
„wederrechtelijk is ingevoerd, in strijd is met
Gods Woord en de Belijdenisschriften en den
Kerkvorm der Gereformeerde Kerken,” en „deze
Organisatie niet verbeterd, maar terzijde gesteld
moet worden”, en dit in eene missive, dd. Mei 1885,
aan de Kerkeraden in het ressort mededeelde
met verzoek, op eene te houden vergadering
van deputaten daarover hun oordeel uit te spre-
ken. Voor Ds. De Wilde, die zulke verklarin-
gen niet heeft afgelegd, dan na ieder woord
daarvan, in tien of elf vergaderingen ten huize
van Br. Ouderling Vrolijk gehouden, nauwe-
keurig te hebben gewikt en gewogen; die
zich, zoo sterk als iemand, heeft uitgelaten
over het onschrijftuurlijk en onhoudbare der
geheele Synodale Organisatie, moet het al een
zeer zware taak zijn, om thans, als Scriba van
het Classicaal Bestuur, zulke door en door
Synodalistische missiven te schrijven aan den
Rotterdamchen Kerkeraad. En, nadat hij open-
lijk verklaard heeft, dat de Synodale Organisatie,
als in strijd met Gods Woord, terzijde gezet
moet worden, den mannen, wien hij zulks
verklaard heeft, te moeten toeroepen: Onder-
werpt u aan die Organisatie ten allen tijde, in
alles, niettegenstaande elk gewetensbezwaar,
of gij zult, mede door mij, worden berispt,
gescheld, afgerecht.
Er ligt in dit alles iets onbeschrijfelijk
beschamends voor ons kerkelijk leven.
Mannen als Ds. De Wilde zouden, er is
geen de minste twijfel aan, in een vrijge-
maakte kerk, onverwijld van harte zich bij
de gereformeerde of gezuiverde waarheid
waarheid voegen, en terstond inzien hoe
ze voor hun Jesus niet zonder zelfverwijt

op de knieën kunnen liggen en niet met
een geruste consciëntie de vrucht van Gol-
g tha kunnen genieten, zoolang ze ook
maar een enkelen Synodalen doorn blij-
ven steken in de kroon van onzen Koning
en Heer.
Maar nu is hun kerk niet vrij.
Nu wrikt een opkomen voor hun Hei-
land opeens hun gansche kerkelijke po-
sitie los. Nu duchten ze allerlei gevolgen.
Nu hooren ze allerlei drogredenen. Nu
zien ze allerlei karakterloze voorbeelden.
En nu komt er een oogenblik dat ze
aarzelen.
Van dat eerste aarzelen maakt de ver-
leiding gebruik, om ze naar de overzij te
drijven.
Even daar staande, leenen ze zich in een
ondoordacht oogenblik tot een vergelijk,
dat niet goed was.
En nu gaat het voort en verder.
Van stap tot stap, van schrede tot
schrede.
En nu gaan ze dagelijks om met hun
vroegere tegenstanders, en durven niet
meer in het oog van hun vroegere broe-
deren te zien.
En zoo vermoordt men zijn karakter.
En zoo komt men zedelijk om, tot men
vlucht voor zijn eigen schaduw.
O, Het is zoo diep treurig, dat de Syno-
dale Hiearchie bij al haar zonden, ook
nog dit karakterbederf van vele onzer beste
broeders op haar rekening heeft.
Uit Ede bericht men ons, dat aan den
Kerkeraad was ingezonden het navolgend
schrijven:
Aan den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente
te Ede.
Eerwaarde Heeren!
In uitvoerige adressen gedagteekend 24 Juni
1886, is door leden der Herv. Gemeente te
Ede aan u als Kerkeraad verzocht, dat gij, als
vertegenwoordigende de gemeente, aan de Syno-
dale zondt berichten „dat de Kerkeraad niet
langer met haar gemeenschap mag houden”
en in de regering der kerk terugkeert tot de
Dordse Kerkenorde, die 200 jaren hier gold
en zonder goedkeuring der gemeente, vervan-
gen is door reglementen die kerkverwoestend
zijn.
In antwoord op die adressen is door den
predikant 3 Augustus geantwoord: „Na gehou-
den Kerkeraadsvergadering op 2 Augustus j.l.,
heeft de ondergeteekende de eer aan adressan-
ten te berichten, dat de door u voorgestelde
zaak niet kan worden ondernomen.”
Dit antwoord heeft ons erg teleurgesteld en
in niet een opzicht bevestigd, — was onze
wens niet overeenkomstig Gods Woord, zoo
is het jammerlijke trouweloosheid van u, ons
dat niet bij de stukken aan te toonen.
Wij mogen toch van u verwachten, herinne-
ring van wat Gods Woord u gebiedt, wat gij
bij de bevestiging in het ambt voor God en
zine gemeente beloofd hebt, om alle leeringen
te verwerpen die met Gods Woord strijdig zijn.
Dan moet gij ook in de regering der kerk
terugkeeren tot de ordeningen der H. Schrift.
Gaarne erkennen wij bij nader inzien der
toestanden, dat het beter ware niet met de be-
doelde verklaring tot de Synode te komen,
maar eenvoudig aan Z. M. den Koning, die in
Gods hand het middel schonk om de kerken
vrijelijk te regeren en te beheeren, bericht te
zenden. Vergeet niet, dat wanneer gij nu die
vrijheid ongebruikt laat, de poort kan toe-
gesloten worden waardoor de kerken thans vrij
kunnen uitgaan.
Wat wij u bidden mogen, vergeet in deze
hoogst gewichtige zaak niet, dat de Heere der
gemeente zoowel de opzieners als de leden der
gemeente voor zijn rechterstoel zal trekken en
alle bedoelingen, besluiten en handelingen zal
keuren, of zij tot opbouw of tot verderf zijner
kerk zijn verricht.
Wij laten u voor den Heere zelf oordeelen,
uit welk een gemoed en met welke bedoelingen
voornoemd antwoord ons werd toegezonden.
U begrijpt, wij staan in deze beschouwing
tegenover elkander, — dwalen wij buiten Gods
Woord openlijk af, het is en blijft uwe roeping
om dat duidelijk en bealst, op Gods Woord
gegrond, aan te toonen, opdat wij kunnen terug-
keeren indien wij dwalen.
Redenen waarom wij u dringend verzoeken,
den inhoud van de u gezonden stukken nog-
maals ernstig te overwegen, en komt dan bij
u een beter besluit, dan zal een ander an-
woord ons aangenaam zijn, anders verwachten
wij van u aanwijzing van stuk tot stuk, waarin
wij dwalen.
De Heere straffe naar zijne wijsheid al het
stout en wrevelig overtreden tegen zijn Woord
en Wet, maar bedekke genadiglijk als de groote
Hoogepriester, al onze strijkelingen, onkunde
en zwakheden, zonde en schuld, en leidde door
den Heiligen Geest een ieder in den weg zijner
roeping, naar zijn Heilig Woord.
Met heilbede,
Uw Dienstw. Dienaren,
(get.) A. VAN DOBELLAAR,
H. KLOK.
Ede, 26 November 1886.
Hierop is door den Kerkeraad bericht:
WdEd. Heer!
Als antwoord op uw schrijven van den 26sten
November j.l. heeft de kerkeraad U mede te
deelen:
1. dat hij geen vonnis wenschte vellen noch
ten goede noch ten kwade in de door U en
anderen voorgestelde zaak;
2. dat hij het spoor, door sommigen inge-
slagen en aangeprezen, daarom niet vernag te
volgen, omdat hij het licht mist in den rechten
weg, die behoort te worden ingeslagen tot
’s Heeren eer en tot heil der gemeente;
3. dat hij echter geheel overtuigd is, dat de
toestand, waarin de Ned. Herv. kerk verkeert,
allerbetreunswaardigst is en eene deugdelijke
hervorming behoeft;
4. dat hij voorzichtig te zijn noodzakelijk
acht, om niet te vervallen in de zonde, waar-
van wij lezen Numeri 14:40-45;
5. maar dat de kerkeraad dan handelend
hoopt op te treden, wanneer de Heere zelf in
zijne voorzienigheid ons den weg daartoe zal
geleiden en te wijzen en te bannen.
Wenschende, dat de Heere ons licht en ge-
zicht moge geven in 2 Kron 7:14, tekenen
wij ons
Uw Dienstw. Kerkeraad,
namens denzelven,
(Get.) W. R. KALSHOVEN, Pr.
Ede, 16 December 1886.

In antwoord waarop aan den Kerkeraad
gezonden werd deze missive:
Ede, 29 December 1886.
Aan den Kerkeraad der Ned. Herv.
Gemeente te Ede.
Eerwaarde Heeren!
Uwe schriftelijke mededeeling van 16 Dec. j.l.
als antwoord op ons schrijven van 26 Nov. j.l.
heeft ons met smart vervuld, — immers het
mist allen Schriftuurlijken grond, — vandaar
dan ook de, in afwijzenden zin, vervatte vijf
artikelen.
De armoede van uw antwoord willen we
achternevolgens aantoonen.
1°. Vonnis is door ons niet gevraagd, de
tich is: terugkeer tot de Dordse Kerkerde
van 1619, die 200 jaren hier gold en zonder
goedkeuring der gemeente vervangen is door
reglementen die kerkverwoestend zijn.
2°. Gij zegt het licht te missen tot het in-
slaan van den rechten weg, — zonder de onmis-
bare voorlichting des Heiligen Geestes daagt
dat licht niet.
3°. Gij zegt overtuigd te zijn dat de toestand
der Ned. Herv. Kerk allerbetreunswaardigst
is en deugdelijke hervorming behoeft, — om tot
de zoo gewenschte hervorming te geraken,
kwamen wij tot u, aandringende op het ver-
laten van den zondigen weg, mede door terug-
keer tot de Kerkerde van 1619.
4°. Gij meent voorzichtig te moeten han-
delen om niet te vervallen in de zonde, Zie
Numeri 14 vs. 40-45. Voorzichtigheid der
slangen is eisch voor ’s Heeren volk. — De
zonde, in de door u genoemde Schriftwoorden
vervat, bestaat in het vermetel handelen tegen
’s Heeren uitdrukkelijk bevel door de hoogte
des bergs te klimmen. Zie Deut. 1 vs. 41 en 42
(treurige toestand).
5°. Gij zegt, dan handelend te zullen op-
treden, wanneer de Heere zelf den weg daartoe
zal geleiden en te wijzen en te bannen.
De Heere wijst kennelijk den weg, en daár-
om komen we tot u, om als een enig man
terug te keeren tot de oude paden, die door
ons zoo schromelijk zijn verlaten.
Handelend optreden ten dage des gevaars,
is gebiedend voor het volk des Heeren.
Met den wensch, dat de Heere licht en ge-
zicht mag geven in 2 Kron. 7 vs. 14, eindigt
uw schrijven. De volgende verzen 19-22
kunnen onder de leiding des Heiligen Geestes
licht ontsteken. Verhoede de Heere in genade,
dat het zóó gevreesde oordeel niet over ons
kome.
In het eerste hoofdstuk van Lukas wordt zoo
duidelijk en klaar te zien gegeven, dat het
ongeloof Zacharias stom hield en dat het ge-
loof het hart vervulde en den mond opende
van Elisabeth en Maria; daarin lag toen en
ook nu het verricht.
Aan uwe biddende overweging zij mede
aanbevolen de dierbare woorden vervat bij
Efeze 6:11-17.
Ontvang de verzekering, Kerkeraad van Ede,
dat wij in de mogendheid des Heeren met
ernst zullen protesteeren tegen Synodale wil-
keur en overheersching.
De genade onzer Heeren Jesus Christus zij
met uwen geest, broeders. Amen.
Galaten 6:18.
Uw dw. Dienaren
(Wat get.) A. VAN DOBELLAAR, H. KLOK,
J. KROESBERGEN, P. HEIJ, W. HEIJ,
G. A. VAN HEERWAARDEN, P. VAN
REKSEN, W. BUISSINK, A. L. VER-
NEDDAAL, G. VAN PEURBEN.
Deze historie is leerrijk.
Bij de gemeente is hier het plichtsbef,
dat zijn moest bij de Opzieners.
De schapen worden herders, de herders
schapen!
KUYPER.
Uit de Pers.
Zeer belangrijk is een schrijven in de Prat.
Noordbr. over de Dominantie, in antwoord op
een stuk van Ds. F. W. Meeren te Utrecht:
Daarin lezen we:
Reeds sinds meer dan een halve eeuw is aan onze
Academien eene theologische opleiding gegeven,
die geheel los was gemaakt van de Kerk. De Hoogere
leraren waren, vroeger reeds feitelijk thans ook recht,
geheel vrij alles te leeren wat zij guesdonden, onver-
schillig wat de Kerk, wat de gemeente daarover dacht.
Sinds werd wie wilde; het genot der studieuren
hing niet meer af van de vraag, wat de geleier be-
leed. Alzo kwamen en komen voortdurend mannen
in de Kerk, waarvan de gemeente niets weet of weten
kan. Het is waar, dat vroeger de proponenten althans
eene formule, die voor de Modernen eigenlijk onin-
was, moesten onderschrijven. Maar het is even waar,
dat niemand zich daaraan hield; dat over die bron-
breuk vrij wat minder beweging gemaakt is dan over
de zogenoemde trouwbreuk of minner ontrouw met het
verband brekende leeraren van Kerkeraaden; dat, toen
eindelijk de ontzamende waarheid toch wat al te duide-
lijk in het licht trad, ten behoeve der Modernen die
formule is weggenomen, en dat de Synode thans weer
eene andere formule voorstelt, waarvan ieder alles
kan maken, en die dus niet formuleert, niet bindt.
En welke toestand wordt hieruit nu voor de
gemeente geboren?
Wat moet en wat kan nu de gemeente doen?
Zij moet beroepen, en is aan de haar voorgedane
predikanten gebonden. Wat die predikanten gelooven
is haar officieel onbekend; op den duur verbreidt zich
aangaande een predikant een soort van publieke opinie,
waarop de gemeente dan afgaat. Maar de predikant,
eens beroepen, behoort zich niet te houden aan wat
men van hem verteld heeft. Hij is vrij, maar de ge-
meente is gedwongen, gedwongen hem te hooren, wat
hij ook goedvindt te vertellen. Die predikant be-
werkt naar zijne inzichten de gemeente, de volvas-
senen in de kerk, de kinderen ter catechisatie. Dit
kan goed zijn; het kan evenwel verkeerd zijn. De
aanneming van lidmaten, vroeger nog eenige controle,
hangt nu af van het inzicht des Kerkeraads omtrent
hun kennis, maar niet van hun geloofsovertuiging.
Wat dat betreft, kan sinds de Amsterdamsche
atresten-naastie voor niemand een geheim zijn.
Is de gemeente niet zoo gelukkig van rijk en vrij-
lijk zich bewegende predikanten in haar midde te mo-
gen zien, dan is zij gebonden aan de tinpredikanten,
die natuurlijk precies even vrij zijn als de beroepen
predikanten, en die, althans naar de reglementen, zelfs
dan mogen prediken als de gemeente ze niet begeert.
Wel kan ze ook zelve de handen aan den
ploeg slaan, maar dit baat haar niet.
De gemeente kan, dit is zoo, ook zelve trachten
geloovige jongelingen op hare koken te doen opleiden
tot het predikant. Dit doet zij, hoewel op onregel-
matige wijze, o. a. door ondersteuning van de instel-
lingen van Ds. Van Dijk. Op die wijze hadt geds
tot stand kunnen zijn gebracht. Maar die aldus opge-
leide jongelingen komen weer onder dezelfde Acade-
mische bewerking als alle andere predikanten. Wat die
Hoogere leraren, waarvan de gemeente alweer officieel
niets weet en die op hunne colleges volkomen vrij
zijn te doceren wat hun goeddunkt, aan de studenten
mededeelen, en wat deze er van meememen heeft vol-
komen onbekend — tot dat de gemeente onthervormd
aan diem haar onbekenden leerar verbonden is! En
als het bekend wordt is de gemeente volkomen on-
machtig er iets tegen te doen.